

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Ladislavem Vaško ve věci

žalobce: **Z. K.**, narozený „X“,
bytem „X“,
zastoupený D. K., obecnou zmocněnkyní,
bytem „X“,

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 8 2020, č. j. „X“,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 8 2020, č. j. „X“, se **pro vadu řízení zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím své obecné zmocněnkyně domáhal zrušení rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 8. 2020, č. j. „X“, kterým byly zamítnuty námitky žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 5. 2020, č. j. „X“. Uvedeným rozhodnutím ze dne 18. 5. 2020 rozhodla žalovaná podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) a dle článku II bodu Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

13 zákona č. 306/2008 Sb., kterým se mění zákon o důchodovém pojištění a některé další zákony, že žalobci náleží od 20. 6. 2020 místo invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Teplice ze dne 26. 3. 2020 poklesla žalobci z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost o 40 %.

Žaloba

2. V žalobě žalobce namítal, že posudek posudkové lékařky MUDr. J. A. byl vypracován v jeho nepřítomnosti a vycházel ze skutečnosti, že zdravotní stav žalobce se zlepšil. Žalobce s tímto závěrem nesouhlasil, neboť jeho zdravotní stav se naopak zhoršil – úplná hluchota se zásadním problémem vyjadřování a vnímání. Domníval se, že mu naopak měl být přiznán invalidní důchod třetího stupně. Dále namítal, že žalovaná se v napadeném rozhodnutí řádně nevypořádala s jeho námitkami. Domníval se, že během správního řízení opakovaně docházelo k pochybení, neboť rozhodnutí správních orgánů se opíralo o posudek o invaliditě, který byl doplňován a opravován, a to vždy v nepřítomnosti žalobce a na základě neúplné zdravotní dokumentace.

Vyjádření žalované k žalobě

3. Žalovaná k výzvě soudu předložila správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž navrhla její zamítnutí. Podrobně zrekapitulovala pokles pracovní schopnosti žalobce a uvedla, že se v napadeném rozhodnutí vypořádala se všemi námitkami žalobce v námitkovém řízení. Podotkla, že důvodem uznání invalidity není vlastní vyhodnocení zdravotních potíží žadatelem a subjektivní pocit žadatele o důchod o jeho neschopnosti k výkonu většiny zaměstnání, nýbrž posudková rozvaha vycházející z objektivně zjištěného zdravotního stavu posudkovými lékaři. Trvala na tom, že v rozhodnutí vycházela z dostatečně a objektivně zjištěného skutkového stavu věci, neboť v projednávaném případě byl lékařem žalované vypracován posudek, který podle jejího názoru splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, posudkový lékař jednoznačně vymezil rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce.

Replika žalobce

Žalobce v replice uvedl, že měl v minulosti přiznán invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně a ze všech lékařských dokumentů je zřejmé, že došlo ke zhoršení jeho zdravotního stavu. Upozornil na to, že jeho vrstevníci, kteří s ním studovali na speciální škole pro sluchově postižené děti, mají přiznaný invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, a proto je nutné sjednotit tyto osoby i v jejich nároku na dávky zdravotní a sociální pomoci.

Ústní jednání

4. Obecná zmocněnkyně žalobce při jednání soudu dne 31. 5. 2021 uvedla, že zdravotní stav žalobce se neustále zhoršuje, a proto by měl být nadále invalidní ve druhém stupni, nikoliv v prvním stupni, jak rozhodla žalovaná. Poukázala na to, že v posudcích se píše o tom, že žalobce má sluchovou vadu vrozenou, což však není pravda, neboť tato vada se u něj projevila ve 3 letech.
5. Pověřená pracovnice žalované při tomtéž jednání před soudem odkázala na posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

„posudková komise“) ze dne 8. 3. 2021, který nechal vypracovat soud pro účely předmětného řízení, a rozhodnutí ponechala na úvaze soudu.

6. Soud v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. provedl dokazování čtením posudku posudkové komise ze dne 8. 3. 2021 a protokolu o jednání posudkové komise z téhož dne.

Posouzení věci soudem

7. Napadené rozhodnutí žalované soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
8. Po přezkoumání skutkového a právního stavu a provedeném ústním jednání, při kterém se provádělo dokazování zdravotním posudkem posudkové komise ze dne 8. 3. 2021, který nechal vypracovat soud pro účely předmětného řízení, dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
9. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku lékařky MUDr. E. V., která při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti dne 3. 8. 2020 a doplněného dne 19. 8. 2020 posoudila zdravotní stav žalobce a dospěla ke shodnému závěru jako předchozí posudková lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení Teplice MUDr. J. A. v posudku ze dne 26. 3. 2020, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole VIII, oddíl A, položce 1 přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti o 40 %.
10. Soud se nejprve zabýval otázkou, zda je žalobou napadené rozhodnutí přezkoumatelné, neboť k meritornímu přezkumu může soud přistoupit pouze v případě rozhodnutí, které je mimo jiné srozumitelné a dostatečně odůvodněné. Základním předpokladem poskytnutí efektivní soudní ochrany právům účastníků řízení je právě existence řádného odůvodnění všech částí výroku rozhodnutí správního orgánu. Pouze za těchto podmínek může účastník řízení v žalobě řádně formulovat své výhrady proti napadenému rozhodnutí (tzv. žalobní body). Žalobce spatřoval nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí v tom, že žalovaná se v napadeném rozhodnutí řádně nevypořádala s jeho námitkami a napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku o invaliditě, který byl doplňován.
11. Pokud jde o žalobcem vznesené námitky ze dne 15. 6. 2020 proti prvoinstančnímu rozhodnutí, ty žalovaná v napadeném rozhodnutí zrekapitulovala a také se k jejich obsahu v dostačujícím rozsahu vyjádřila na straně tři napadeného rozhodnutí, pokud jde o jádro argumentace týkající se zhoršení zdravotního stavu a srovnání zdravotního stavu žalobce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

s obdobně zdravotně postiženými jedinci. Z napadeného rozhodnutí je patrné, že aktuální posouzení zdravotního stavu žalobce vychází z odborného otorinolaryngologického nálezu ze dne 2. 12. 2019, žalobci byla vydána nová naslouchadla a těžká vada řeči není odbornými lékaři popisována. Je evidentní, že žalovaná se námitkami žalobce vznesenými v námitkovém řízení řádně zabývala. Námitka o nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí není důvodná.

12. K posudku posudkové lékařky žalované ze dne 3. 8. 2020, který byl doplněn dne 19. 8. 2020, soud uvádí, že doplnění lékařského posudku není vadou, naopak v případě, že by posudek posudkového lékaře neobsahoval veškeré náležitosti a správní orgán by nepožadoval jeho doplnění, jednalo by se o vadu, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí. V předmětné věci však k doplnění posudku posudkové lékařky došlo, a tedy žalovaná postupovala správně. Z uvedených důvodů soud vyhodnotil danou námitku žalobce jako nedůvodnou.
13. Soud dále zdůrazňuje, že rozhodující příčinou nepříznivého zdravotního stavu žalobce bylo v první i druhé instanci zvoleno postižení sluchu, a to konkrétně oboustranná praktická hluchota s mírou poklesu pracovní schopnosti o 40 %.
14. Podle § 39 odst. 1 až 5 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
15. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
16. Při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,
 - a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,
 - e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
17. Za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí.
18. Způsob posouzení a procentní míry poklesu pracovní schopnosti, co se rozumí zcela mimořádnými podmínkami, způsob zhodnocení a využití zachované pracovní schopnosti podle § 39 odst. 4 písm. e) zákona o důchodovém pojištění, pak stanovuje prováděcí předpis, konkrétně vyhláška č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

19. Jedním z předpokladů pro vznik nároku na invalidní důchod je existence invalidity pojištěnce, která dosahuje alespoň zákonem stanovené hranice (srov. § 38 a § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění). Bylo proto třeba zjistit, zda žalobce splňoval ke dni 20. 8. 2020, tedy ke dni vydání napadeného rozhodnutí, podmínky invalidity druhého nebo třetího stupně, tj. zda nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 50 % či nejméně o 70 %.
20. Soud se nespokojil se závěry posudku provedených ve správním řízení a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity především závisí, vyžádal si v rámci předmětného soudního řízení v intencích § 52 odst. 1 v návaznosti na § 77 s. ř. s. odborný posudek od posudkové komise, která je v těchto věcech dle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, povolána k posouzení zdravotního stavu žalobce. Tato komise nově posoudila celkový stav žalobce, dále také posoudila pokles jeho pracovní schopnosti a zaujala posudkový závěr o invaliditě žalobce.
21. Z obsahu posudkové dokumentace vypracované dotyčnou komisí soud zjistil, že komise jednala v řádném složení, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů dne 8. 3. 2021. Žalobce jednání komise byl přítomen. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla komise k dispozici. Na základě posouzení všech zdravotních nálezů relevantních pro souzenou věc a spisové dokumentace Okresní správy sociálního zabezpečení Teplice pak komise dospěla k závěru, že pokles pracovní schopnosti žalobce ke dni 20. 8. 2020 byl 55 %, což odpovídá invaliditě druhého stupně.
22. Komise konstatovala, že u žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položka 8b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., a to mentální postižení lehkého stupně. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti dle tohoto zařazení je 45 % (rozmezí určené pro toto postižení je 30 % až 45 %). Procentní míra poklesu pracovní schopnosti byla ve smyslu § 3 a § 4 vyhlášky č. 359/2009 Sb. zvýšena o 10 % na celkových 55 %, a to po zvážení všech ostatních onemocnění žalobce včetně postižení sluchu – komunikačním handicapem.
23. Posudková komise se neshodla s posudkovými závěry posudkové lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení Teplice MUDr. J. A., ani se závěrem posudkové lékařky MUDr. E. V. pověřené vypracováním posudku pro Českou správu sociálního zabezpečení, neboť tyto posudky se nevyrovnaly s dominujícím invalidizujícím onemocněním žalobce, které je léčbou neovlivnitelné a po celou dobu neměnné. K druhému závažnému handicapu smyslového-sluchového uvedla, že se jedná o vrozenou oboustrannou velmi těžkou vadu sluchu s postupnou progresí ve smyslu oboustranné praktické hluchoty. Doplnila, že žalobce je vybaven dvěma naslouchadly, které mu usnadňují odezírání. Závěrem komise uvedla, že žalobce je nadále schopen vykonávat pomocné lehké dělnické práce pod vedením, bez nutnosti práce v hlučném prostředí, ve výškách, v dopravě a prací duševně nenáročných. Rekvalifikační potenciál je u žalobce téměř nulový.
24. Po zhodnocení výše předestřených důkazů, které byly provedeny při soudním jednání, soud konstatuje, že posudková komise jednala v řádném složení, že její posudek, jenž soud hodnotí jako stěžejní důkaz v tomto přezkumném soudním řízení, byl vypracován po náležitém zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů. Žalobce byl přítomen při jednání komise.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

25. Výsledným posouzením tedy bylo zjištěno, že žalobce dosahuje 55% míry poklesu pracovní schopnosti, takže z této skutečnosti je patrné, že žalobce nesplnil podmínku invalidity třetího stupně dle zákona o důchodovém pojištění, a to minimálně 70% míru poklesu pracovní schopnosti, ale splnil podmínky invalidity druhého stupně.
26. Dále soud uvádí, že se ztotožnil s posudkovým závěrem komise a za daného stavu věci soud neshledal potřebu, aby byl doplňován výše citovaný posudek posudkové komise či aby byl případně ve věci vypracováván další posudek jinou posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí nebo dokonce aby bylo přikročeno ke znaleckému zkoumání zdravotního stavu žalobce. Požadavek v tomto směru ostatně v předmětném soudním řízení nevznesla ani žalovaná ani samotný žalobce poté, co byli seznámeni s posudkovým závěrem. Závěr soudu o tom, že v daném případě již nebylo zapotřebí provádět nějaké další dokazování, koresponduje ustálené judikatuře správních soudů včetně Nejvyššího správního soudu (viz např. jeho rozsudky ze dne 25. 6. 2003 č. j. 2 Ads 9/2003-50, publ. pod č. 150/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 28. 8. 2003 č. j. 5 Ads 22/2003-48, či ze dne 12. 3. 2009 č. j. 3 Ads 143/2008-92).
27. S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, neboť žalovaná při svém rozhodování vycházela z neúplně zjištěného skutkového stavu.
28. Soud proto napadené rozhodnutí pro vady řízení výrokem I. ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. podle § 78 odst. 1, odst. 4 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. přitom platí, že pokud soud zruší rozhodnutí správního orgánu, je správní orgán v dalším řízení vázán právním názorem soudu. Bude proto na žalované, aby znovu o nároku žalobce rozhodla, přičemž bude vycházet z toho, že žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí byl invalidní v rozsahu druhého stupně invalidity.
29. Žalobce měl v projednávané věci plný úspěch, avšak náhradu nákladů řízení nepožadoval, proto soud výrokem II. rozsudku rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 31. května 2021

Mgr. Ladislav Vaško v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)